

“MEMENTO” LIIT

Koosneb Eesti iseseisvuse eest võidelnute ja kannatanute ühendustest kõikides maakondades (v.a. Rapla-, Põlva- ja Jõgevamaa), Tallinnas ja Narvas ning Eesti Endiste Tööpataljonlaste Ühendusest, lisaks assotsieerunud liikmetena Eesti Endiste Poliitvangide Liit ja selle Loode-Eesti Ühendus.

Kuna saatuse tõttu viimaste liikmeskond esimestega osaliselt kattub, on liitunud isikute täpset arvu raske öelda. Üldarv umbes 4000, hõlmata isikute arv 2500. Et aga eakuse ja halva tervise tõttu hulk saatusekaaslast ei suuda tegevuses osaleda, on isikute (saatusekaaslaste) arv, kelle huve "Memento" esindab, 10 000 ringis. Seda kinnitab ka Tallinna ja Harju pensioniameti andmete vaatlus.

Enamik liikmesühendusi ja Liit on juriidilised isikud. "Memento" Liidu esimees on Endel Palmiste, tel. 645 09 74 esmaspäeviti ja kolmapäeviti k 14 - 17. Postiaadress pk 115, Tallinn, Peapostkontor, EE 0090, a/a Eesti Ühispank10052038378001

Tegutsevad ühenduste toimkonnad. Peale nende on "Memento" Liidu üheks tegevusstruktuuriks Eesti Represseeritute Registri Büroo (juhataja Leo Öispuu), mille peamine tegevussuund võidelnute ja kannatanute nimekirjade kokkuseadmine ja üllitamine (andmebaasis 110 000 isiku saatuseandmed, on ilmunud 2 köidet poliitilistel põhjustel arreteeritute nimekirjast, milles avaldatud 35 000 isiku saatuseandmed. Käib töö 1949.a. märtsiküüditatute nimekirjaraamatu - esialgseil andmeil 30 000 nime - käsikirja kallal).

"Memento" maakonnaühendused on osalenud Vabadussõja mälestusammaste taastamisel ja

kommunistliku terrori ohvrite mälestusmärkide püstitamisel. Viljandi "Memento" on aastaid abistanud Enno Piiri ainulaadse sarja "Sakalamaa ei unusta" üllitamisel, Rakvere "Memento" on välja andnud teose "Lääne-Virumaa elanikkonna kaotused okupatsiooniaastatel", trükist n ilmumas raamat Lääne-Virumaalt 25.märtsil 1949 küüditatutest.

"Memento" liikmeskond ja ühinemata saatusekaaslased vajaksid palju rohkem moraalset ja tegevabi, kui Liidul praegu selleks võimalusi on. Eelkõige on ebapiisavaks jäänud õigusabi, kuigi Tallinna, Tartu, Pärnu jt. ühendused on seda püüdnud pakkuda nii okupatsioonivõimude repressioonide all kannatanute poliitiliste ja kodaniku- kui ka majanduslike õiguste taastamise alal. Just viimases küsimuses on olukord halvim, sest sellega seoses on palju saatusekaaslasi kehvast majandusolukorras. Nende abistamine on seisnenud paraku üksnes väliseestlastelt ja välisriikide kodanikeühendustelt saadud humanitaarabi jagamises.

Moraalse toetamise valdkonnas on olulisim Eesti Raadio kaudu eakatele saatusekaaslastele sünnipäevaõnnitluste saatmine, mida kasutab mitu saatusekaaslaste ühendust. Ent on väga vähe võimalusi klubiliseks tegevuseks, mida aina eakaaslasi kaotavad vanurid eriti vajaksid.

Kõikidele raskustele vaatamata on igas "Memento" ühenduses hulk eakust trotsivaid vabadusvõitlejaid, kes annavad palju jõudu oma saatusekaaslastele ja Eesti iseseisvusaatele.

1989. - 1997.a-ni ilmus teabeleht "Memento".